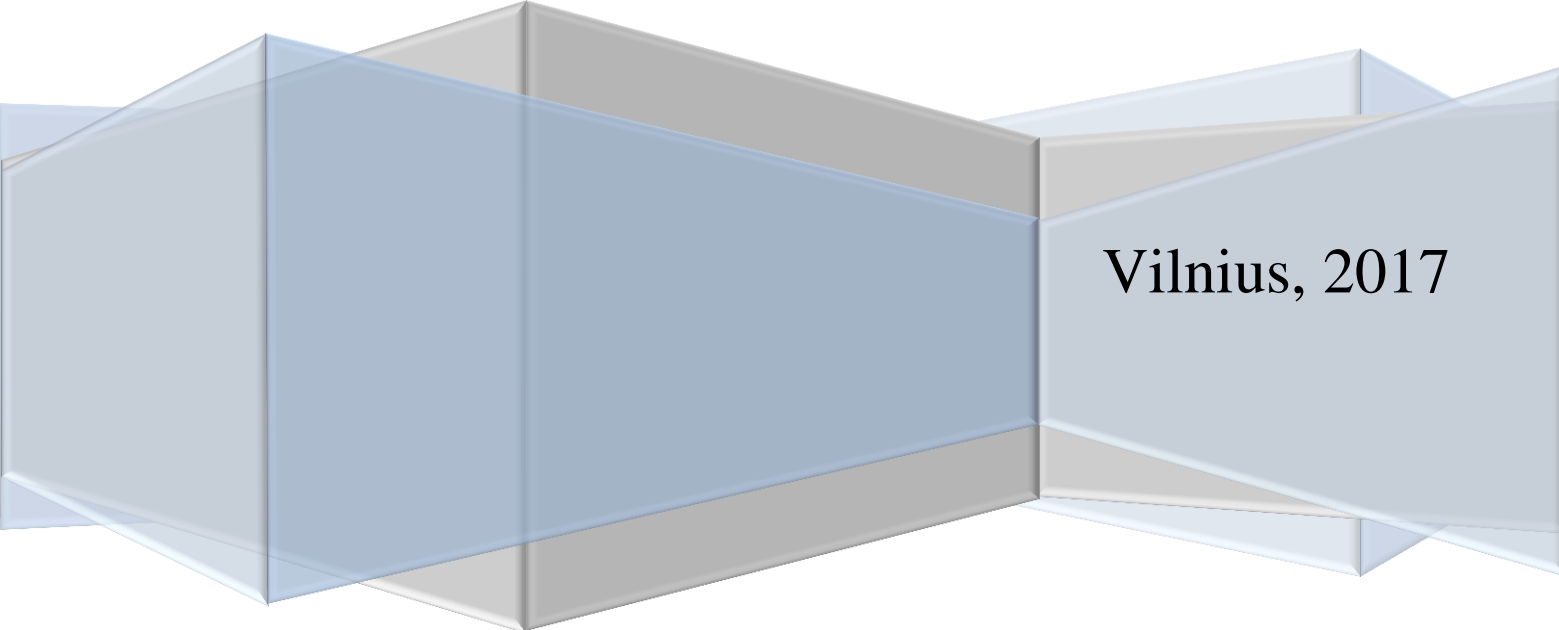

**Lietuva:
2017 m. Nacionalinė
reformų darbotvarkė**

Vilnius, 2017

Turinys

1.	ĮŽANGA.....	2
2.	MAKROEKONOMINĖS PERSPEKTYVOS	3
3.	POLITIKOS PRIEMONĖS, PADEDANČIOS ĮVEIKTI PAGRINDINIUS EKONOMIKOS IŠŠŪKIUS	5
3.1.	Darbo rinkos ir socialinė politika	5
3.1.1.	<i>Naujasis socialinis modelis .....</i>	5
3.1.2.	<i>Skurdo, socialinės atskirties ir pajamų nelygybės mažinimas.....</i>	6
3.2.	Mokesčių ir jų administravimo pakeitimai	8
3.3.	Našumo augimo skatinimas.....	10
3.3.1.	<i>Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas .....</i>	10
3.3.2.	<i>Investicijų ir eksporto skatinimas .....</i>	12
4.	STRATEGIJOS „EUROPA 2020“ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS	13
4.1.	Užimtumas, skurdas ir socialinė atskirtis	13
4.1.1.	<i>Užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus asmenų grupėje.....</i>	13
4.1.2.	<i>Skurdo riziką ar socialinę atskirtį patiriantys gyventojai .....</i>	14
4.2.	Inovacijos bei moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra	15
4.3.	Švietimas	17
4.3.1.	<i>Ankstyvojo jaunų žmonių pasitraukimo iš švietimo sistemos mažinimas .....</i>	17
4.3.2.	<i>Aukštąjį arba jam prilygintą išsilavinimą turinčių asmenų dalies išlaikymas .....</i>	18
4.4.	Energetika ir klimato kaita	19
4.4.1.	<i>Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didinimas .....</i>	19
4.4.2.	<i>Galutinės energijos vartojimo efektyvumo didinimas .....</i>	20
4.4.3.	<i>Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimas .....</i>	21
5.	TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS	22

1. IŽANGA

2017 m. nacionalinėje reformų darbotvarkėje (toliau – NRD) apibendrinamos svarbiausios vykdomos ir planuojamos vykdyti struktūrinės reformos, siekiant įveikti didžiausius ekonomikos ir užimtumo iššūkius, Lietuvai, kaip Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybei narei, dalyvaujant Europos ekonominės politikos koordinavimo semestre. Siekdamos ekonomikos augimo ir užimtumo didėjimo, valstybės narės kasmet NRD teikia Europos Komisijai (toliau – EK).

Lietuvos ekonomikos augimas 2016 m. (2,3 proc.) viršijo ES vidurkį (1,9 proc.), 2017 m. planuojamas dar spartesnis augimas (2,7 proc.). Nedarbo lygis 2016 m. sudarė 7,9 proc. ir buvo 1,2 proc. punkto mažesnis nei ankstesniais metais.

NRD pateikiami Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) veiksmai, kurių imtasi įgyvendinant 2016 m. liepos 12 d. paskelbtą Tarybos rekomendaciją „Dėl 2016 m. Lietuvos nacionalinės reformų darbotvarkės su Tarybos nuomone dėl 2016 m. Lietuvos stabilumo programos“:

1. užtikrinti, kad 2016 ir 2017 m. nuokrypis nuo vidutinio laikotarpio biudžeto tikslo neviršytų leidžiamos ribos, siejamos su sisteminė pensijų reforma. Sumažinti mokesčių našta mažas pajamas gaunantiems asmenims – mokesčių našta perkelti kitiems subjektams, kurių apmokestinimas mažiau kenktų ekonomikos augimui, ir gerinti mokesčių prievolių vykdymą, visų pirma pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) srityje;
2. daugiau investuoti į žmogiškąjį kapitalą ir spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemas – didinti švietimo sistemos atitiktį darbo rinkos poreikiams, gerinti mokymo kokybę, taikyti aktyvesnę darbo rinkos politiką ir skatinti suaugusiųjų mokymąsi. Stiprinti aktyvios darbo rinkos politikos aprėptį ir veiksmingumą. Skatinti socialinį dialogą. Gerinti sveikatos priežiūros sistemos rezultatus – siekti geresnės ambulatorinės priežiūros, ligų prevencijos ir sveikatos ugdymo. Didinti nedarbo išmokų ir socialinės paramos aprėptį ir adekvatumą;
3. imtis darbo našumo didinimo priemonių – skatinti naujų technologijų diegimą ir naudojimą visuose ekonomikos sektoriuose. Gerinti inovacijų politikos koordinavimą ir skatinti privačias investicijas, *inter alia*, ir taip plėtoti alternatyvius finansavimo šaltinius.

NRD parengta atsižvelgiant į 2016 m. lapkričio 16 d. EK paskelbtą Metinę augimo apžvalgą, kuria pradėtas 2017 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras, ir į visai ES ir kiekvienai valstybei narei atskirai išskeltus prioritetus – sukurti kuo daugiau darbo vietų, užtikrinti spartesnę ekonomikos augimą ir investicijas.

Siekdama euro zonoje geriau integruoti nacionalinius ES ekonominio valdymo aspektus, 2017 m. kovo 21 d. ES Taryba pateikė 2017–2018 m. rekomendacijų rinkinį euro zonai. Euro zonos šalims

siūloma toliau vykdyti politiką, kuria būtų remiamas darnus integracinis ekonomikos augimas trumpuoju bei ilguoju laikotarpiu; fiskalinėje politikoje siekti pusiausvyros tarp poreikio užtikrinti tvarumą ir poreikio remti investicijas; įgyvendinti veiksmingu socialiniu dialogu paremtas reformas, kuriomis skatinamas konkurencingumas, darbo vietų kūrimas, darbo vietų kokybė, atsparumas ir ekonominė bei socialinė konvergencija; toliau kurti bankų sąjungą siekiant rizikos mažinimo ir rizikos pasidalijimo; siekti pabaigti kurti ekonominę ir pinigų sąjungą.

2017 m. vasario 22 d. EK pateikė „Šalies ataskaitą Lietuvai 2017“, kuri apima bendrą Lietuvos ekonominį vertinimą, 2016 m. skirtų Tarybos rekomendacijų įgyvendinimą, struktūrinių reformų vykdymą ir nacionalinių tikslų pagal strategiją „Europa 2020“ įgyvendinimo pažangą. Pagal rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą šiais metais Lietuva priskirta prie pažangesnių valstybių narių. Svarbiausi šioje ataskaitoje įvardyti Lietuvos iššūkiai: darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas, auganti nelygybė ir sulėtėjęs produktyvumas. NRD pateikiami svarbiausi Vyriausybės veiksmai siekiant įveikti minėtus iššūkius.

NRD sudaro šios dalys:

1. Lietuvos makroekonominės perspektyvos, suderintos su Lietuvos stabilumo programos projektu (2 skyrius);
2. politikos priemonės ir vykdomos reformos, padedančios įveikti pagrindinius ekonominius iššūkius (3 skyrius);
3. informacija apie strategijos „Europa 2020“ tikslų įgyvendinimą (4 skyrius);
4. NRD rengimo eiga, institucijų bendradarbiavimas (5 skyrius);
5. 2016–2017 m. ES Tarybos rekomendacijų Lietuvai įgyvendinimo priemonių plano apžvalga (NRD priedas).

2. MAKROEKONOMINĖS PERSPEKTYVOS

Finansų ministerijos parengtame ekonominės raidos scenarijuje 2017–2020 m. numatoma, kad Lietuvos bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) vidutiniu laikotarpiu augs vidutiniškai 2,5 proc. per metus. 2017 m., padidėjus darbo našumui, jis gali augti dar sparčiau – 2,7 proc., o 2018 m. BVP augimas gali siekti 2,6 proc.

Pastaraisiais metais gerėjanti namų ūkių finansinė padėtis ir geri vartotojų lūkesčiai skatino namų ūkių vartojimo išlaidų augimą. 2016 m. jis pasiekė 5,6 proc. – tai sparčiausias tempas per pastaruosius 9 metus (spartesnis augimas buvo užfiksuotas tik 2007 m.). Darbo užmokesčiui augant sparčiau nei infliacija, namų ūkių vartojimas ir toliau išliks gana didelis. Namų ūkių vartojimo išlaidos 2017–2020 m. augs vidutiniškai apie 3,6 proc. per metus (tai daugiau nei ES vidurkis) ir svariai prisidės prie BVP augimo.

Prie ekonomikos augimo prisidės ir didėsiantis investicijų lygis šalyje, kurį vidutiniu laikotarpiu skatins palankios bankų kreditavimo sąlygos, alternatyvūs finansavimo šaltiniai, aktyvesnis

Europos strateginių investicijų fondo lėšų ir ES fondų investicijų panaudojimas. Bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo išlaidos 2017–2020 m. galėtų augti apie 5 proc. per metus, nors praėjusiais metais augimo nebuvo.

Lietuvos eksportuotojams ir toliau teks taikytis prie kintančių ekonominių aplinkybių, valdyti valiutų riziką, mažinti gamybos sąnaudas, didinti veiklos efektyvumą. Numatoma, kad 2017 m. realus prekių ir paslaugų eksportas augs 3,8 proc., 2018 m. – 3,9 proc., 2019 m. – 4 proc., 2020 m. – 4 proc. 2017 m. tikimasi tolesnio lietuviškos kilmės baldų, plastiko, maisto ir žemės ūkio produktų eksporto augimo, trąšų eksporto atsigavimo bei prekių reeksporto augimo. Maisto ir žemės ūkio produktų eksportui teigiamą poveikį darys geresnė padėtis Europos pieno produktų rinkoje, suaktyvėsiantis grūdų eksportas.

Siekdamas būti konkurencingas, augant darbo jėgos kainai, verslas turės didinti darbo našumą, efektyviai naudoti gamybos priemones ir darbo jėgos išteklius, investuoti į plėtrą (inovacijas ir žmogiškųjų išteklių kvalifikaciją).

2016 m. vidutinis mėnesinis darbo užmokestis šalyje išaugo 7,9 proc. (privačiame sektoriuje – 9 proc., valstybės sektoriuje – 6,1 proc.) – tai sparčiausias augimas nuo 2009 m. Tam didelį poveikį padarė ir spartus minimaliojo mėnesinio darbo užmokesčio augimas 2015–2016 m. Darbo užmokestis labiausiai augo paslaugų sektoriuje. Šiame sektoriuje jis buvo mažiausias. Numatoma, kad 2018–2020 m. darbo užmokestis augs vidutiniu metiniu tempu – apie 6 proc. Darbo užmokestis sparčiausiai augs privačiame sektoriuje, ypač srityse, kuriose didelė darbo jėgos paklausa, o darbo užmokestis mažiausias.

Ekonomikai augant, nedarbo lygis toliau mažės ir 2017 m. sudarys 7 proc., 2018 m. – 6,4 proc., 2019 m. – 5,9 proc., 2020 m. – 5,4 proc.

Sparčiai augantis darbo užmokestis lemia prekių ir paslaugų kainų didėjimą. Šių kainų ir žaliavų bei apdorotų produktų kainų didėjimas nuo antros 2016 m. pusės vis sparčiau didina infliaciją šalyje. Šiomet infliacija labiausiai augs dėl pasaulinėje rinkoje brangstančios naftos ir padidintų akcizų alkoholiniams gėrimams. Numatoma, kad 2017 m. vidutinė metinė infliacija sudarys 3,4 proc. Pasikeitus aplinkybėms, infliacijos lygis šiek tiek sumažės: 2018 m. – iki 2,7 proc., 2019–2020 metais – iki 2,5 proc.

3. POLITIKOS PRIEMONĖS, PADEDANČIOS ĮVEIKTI PAGRINDINIUS EKONOMIKOS IŠŠŪKIUS

3.1. Darbo rinkos ir socialinė politika

3.1.1. *Naujasis socialinis modelis*

Naująjį Darbo kodeksą Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas) priėmė 2016 m. rugsėjo 14 d. Jis turėjo įsigaliooti 2017 m. sausio 1 d., tačiau 2016 m. gruodžio 20 d. Seimas nutarė naujojo Darbo kodekso įsigaliojimą atidėti iki 2017 m. liepos 1 d.

Trišalė taryba 2017 m. kovo 15 d. posėdyje profesinės sąjungos, darbdaviai ir Vyriausybė sutarė dėl daugiausia nesutarimų kėlusiu naujojo Darbo kodekso klausimų: atostogų reglamentavimo, teisės į nedarbo išmoką, maksimalaus darbo laiko ir darbo laiko apskaitos, darbo tarybų ir profesinių sąjungų funkcijų pasiskirstymo, dėl informavimo ir konsultavimo, taip pat dėl kriterijų, pagal kuriuos bus atrenkami Trišalės tarybos nariai. Susitarus dėl didžiosios dalies ginčytinų klausimų, pakeitimo projektas dėl priimto, bet dar neįsigaliojusio naujojo Darbo kodekso bus teikiamas svarstyti Seimui.

Užimtumo įstatymo, kaip sudėtinės socialinio modelio dalies, pakeitimu siekiama įteisinti naują efektyvesnę aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo modelį, kuris padėtų spręsti socialinės pašalpos gavėjų užimtumo problemas ir mažinti ilgalaikio nedarbo riziką. Užimtumo įstatymo nuostatos padės praplėsti bedarbių mokymosi ir praktikos darbo vietoje galimybes, siekiant efektyvesnės bedarbių integracijos į darbo rinką, taip pat numatytos naujos užimtumą skatinančios priemonės – įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį ir stažuotės.

Naujos redakcijos Nedarbo socialinio draudimo įstatyme siekiama išplėsti nedarbo draudimo aprėptį ir adekvatumą. Per Trišalės tarybos posėdį buvo sutarta iki 9 mėnesių pailginti laikotarpį, per kurį mokama nedarbo socialinio draudimo išmoka. Pagal šiuos pakeitimus išmoką turėtų gauti asmuo, kuris iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje turi ne mažesnę kaip 12 mėnesių nedarbo draudimo stažą per paskutinius 30 (ne 24) mėnesių. Keičiama nedarbo draudimo išmokos apskaičiavimo formulė, todėl ši išmoka didės.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojo su naujuoju socialiniu modeliu susiję socialinį draudimą reglamentuojantys įstatymai. Šiais įstatymais praplėstos galimybės apsidrausti (mažųjų bendrijų vadovams, tantjemas gaunantiems asmenims) ir padidintas asmenims taikomų draudimo rūšių skaičius (savarankiškai dirbantiems asmenims įteisintas ligos draudimas). Taip pat nustatyti kitokie atskaitos rodikliai minimalioms ir maksimalioms socialinio draudimo išmokoms apskaičiuoti. Socialinio draudimo išmokų dydžiai nuo 2017 m. sausio 1 d. susieti su Lietuvos statistikos departamento skelbiamu vidutiniu darbo užmokesčiu.

Nuo 2017 m. liepos 1 d. numatyta mažinti pensijų draudimo įmokos tarifą 1 proc. punktu. 2017 m. sumažinus pensijų įmokos tarifą bus didinamas nedarbo socialinio draudimo įmokos tarifas 0,5 proc., o nuo 2017 m. liepos 1 d. turėtų pradėti veikti ilgalaikio darbo išmokų fondas, iš kurio bus

mokamos išėitinės išmokos darbo netekusiems asmenims. Šioms išmokoms finansuoti numatytas 0,5 procento įmokų tarifas. Bendra mokestinė našta darbdaviams 2017 m. lieka ta pati.

Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo pakeitimu pertvarkoma socialinio draudimo pensijų sistema. 2018 m. sausio 1 d. įsigalios nurodytu šie pakeitimai: keičiama socialinio draudimo pensijų apskaičiavimo tvarka, ji tampa aiškesnė ir skaidresnė, pensijų dydžiai labiau susiejami su mokėtomis pensijų draudimo įmokomis, tikimasi sudaryti sąlygas pensijų sistemos finansiniam tvarumui ir pensijų dydžių adekvatumui. Be to, planuojama keisti ir socialinio draudimo pensijų finansavimo bazinės pensijos dalį, kuri tiesiogiai nesusijusi su socialinio draudimo įmokomis. Ji būtų atskiriama nuo socialinio draudimo ir finansuojama iš bendrųjų mokesčių. Taip ilguoju laikotarpiu būtų padidintas pensijų sistemos finansinis tvarumas ir išmokų pakankamumas. Pirmiau nurodytas įstatymas nustato ir automatinį pensijų indeksavimą, pagrįstą aiškiais kriterijais. Šie kriterijai padės atsižvelgti į ekonomines sąlygas ir demografinius rodiklius. Automatinis socialinio draudimo pensijų indeksavimas bus vykdomas kasmet, pradedant 2017 met., pagal darbo užmokesčio fondo augimo slankųjį 7 metų vidurkį. Pasikeis ir netekto darbingumo pensijų apskaičiavimo tvarka: vietoj šiuo metu galiojančio pensijų dydžių pasiskirstymo pagal 3 grupes šių pensijų dydžiai tiesiogiai susiejami su asmeniui nustatytu darbingumo lygiu 5 proc. intervalu.

Pagal skaičiavimus, atliktus remiantis šiuo metu svarstomais naujajį socialinį modelį reglamentuojančiais teisės aktų projektais, darbo užmokesčio fondo augimo tempais grindžiamas pensijų indeksavimas kartu su kitomis pensijų reformos priemonėmis (būtinąjo stažo reikalavimo didinimas) ilguoju laikotarpiu padėtų subalansuoti pensijų sistemą ir pagal esamas makroekonominės prielaidas leistų sumažinti išlaidas pensijoms iki vidutiniškai 3,7 proc. punkto BVP (palyginti su baziniu pensijų projekcijų scenarijumi). Naujų darbo sutarčių rūšių atsiradimas, taip pat trumpesni įspėjimo dėl atleidimo iš darbo terminai ir mažesnės išėitinės išmokos skatins darbdavius kurti naujas darbo vietas. Prognozuojama, kad visos išvardytos naujovės (lankstesnis darbo laiko reguliavimas, naujos darbo sutarčių rūšys ir atleidimo sąlygų pritaikymas prie rinkos sąlygų, administracinės naštos mažinimas) skatins sukurti apie 85 tūkst. naujų darbo vietų.

3.1.2. Skurdo, socialinės atskirties ir pajamų nelygybės mažinimas

2016 m. socialinį saugumą stiprino darbo rinkos pokyčiai, todėl mažėjo nedarbas, didėjo užimtumas, buvo padidinta minimali mėnesinė alga, augo vidutinis darbo užmokestis. Vidutinis mėnesio darbo užmokestis iki mokesčių 2016 m. sudarė 771 Eur, tai 7,9 proc. daugiau nei 2015 m. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis, atskaičius mokesčius, sudarė 600 Eur ir per metus padidėjo 8,3 proc. Tai yra vienas iš didžiausių augimų ES. Tačiau skurdo rizikos ar socialinės atskirties lygis, pajamų nelygybė ir toliau išlieka aukšti, todėl šie iššūkiai yra septynioliktosios Vyriausybės prioritetas.

Atsižvelgiant į piniginės socialinės paramos teisinio reguliavimo įgyvendinimo stebėsenos rezultatus, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nepasiturintiems gyventojams gauti piniginę socialinę

paramą, užtikrinti šios paramos adekvatumą, didinti darbingo amžiaus darbingų asmenų motyvaciją integruotis į darbo rinką, 2016 m. rugsėjo 20 d. priimti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimai, kuriais pakeista socialinės pašalpos proporcingo mažinimo schemos taikymo tvarka: socialinė pašalpa nemažinama, kai jos teikimo laikotarpiu asmuo negavo Lietuvos teritorinės darbo biržos ar kitos valstybės valstybinės įdarbinimo tarnybos pasiūlymo dirbti arba įsitraukti į aktyvios darbo rinkos politikos priemones; socialinės pašalpos gavėjas dalyvauja savivaldybės administracijos organizuojamoje visuomenei naudingoje veikloje. Socialinė pašalpa mažinama tik darbingo amžiaus darbingam nedirbančiam asmeniui, bet ne visai šeimai. Be to, sudarytos palankesnės sąlygos gauti papildomos socialinės pašalpos dalį įsidarbinus.

Numatoma ir toliau tobulinti piniginės socialinės paramos, socialinių paslaugų ir aktyvios darbo rinkos politikos priemonių suderinamumą – pereiti nuo pasyvių prie aktyvių ir užimtumą skatinančių paramos formų, integruoti nedirbančius asmenis į darbo rinką. Siekiant didinti piniginės socialinės paramos aprėptį ir adekvatumą, svarstoma galimybė keisti valstybės remiamų pajamų dydį ir susieti jį su asmens (šeimoms) minimalių poreikių dydžiu.

Siekiant paremti vaikus auginančias šeimas, 2016 m. rugsėjo 21 d. priimti Išmokų vaikams įstatymo pakeitimai, kuriais pakeistas iki 2017 m. sausio 1 d. galiojęs teisinis reguliavimas, susijęs su išmokos vaikui mokėjimu, padidinta vaiko amžiaus riba – įvertinus šeimos gaunamas pajamas, išmoka vaikui, kai šeimoje auginamas ir (ar) globojamas vienas ar du vaikai, mokama, kol vaikui sukaks 18 metų, o šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms tris ir daugiau vaikų, išmoka vaikui nuo jo gimimo dienos iki 18 metų skiriama nevertinant šeimos gaunamų pajamų.

Taip pat šiais pakeitimais įtvirtintos dvi naujos išmokų rūšys – 4 bazinių socialinių išmokų dydžio (152 Eur) išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai ir 4 bazinių socialinių išmokų dydžio (152 Eur) išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui. Ir toliau ieškoma galimybių didinti finansinę paramą asmenims, auginantiems vaikus (įteisinti finansinę paramą įsivaikinusioms šeimoms, svarstomos galimybės skirti išmoką vaikui visiems šeimoje auginamiems ar globojamiems vaikams).

Tobulinama biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka: nuo 2017 m. vasario 1 d. įsigaliojo Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas, kuriuo nustatomos valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ir kitų valstybės įsteigtų pinigų fondų lėšų, darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygos ir dydžiai, materialinės pašalpos, darbuotojų pareigybių lygiai ir grupės, taip pat kasmetinis veiklos vertinimas. Bus nustatytas konkurencingas atlyginimas tų profesijų darbuotojams, kurių trūksta darbo rinkoje.

Stiprinant regioninę jaunimo politiką, toliau įgyvendinama Jaunimo garantijų iniciatyva, atvirųjų jaunimo centrų plėtra, didinama juose teikiamų paslaugų įvairovė, padėsianti socialinę atskirtį

patiriantiems jauniems asmenims reintegruoti ir (arba) integruoti į darbo rinką ir (arba) švietimo sistemą, visuomeninį gyvenimą. Tikimasi kasmet, bendradarbiaujant su savivaldybėmis, įsteigti po 2 atvirusius jaunimo centrus nacionaliniu mastu, siekiant, kad kiekvienoje savivaldybėje būtų bent po vieną atvirąjį jaunimo centrą.

Toliau įgyvendinamos socialinę atskirtį mažinančios priemonės. Daugiausia dėmesio skiriama socialinių paslaugų plėtrai. Plėtojamos namie teikiamos integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) paslaugos: pasiteisinus 21 pagalbos modeliui bandomosiose savivaldybėse, 2016 m. tokių projektų įgyvendinimas pradėtas vykdyti visose savivaldybėse (išskyrus Neringos). Įgyvendinamas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams planas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymu. Rengiamasi plėsti kompleksinių paslaugų teikimą krizinėse situacijose esantiems tėvams, auginantiems vaikus, užtikrinti paslaugų teikimą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos. Organizuojamas kompleksiškas paslaugų šeimai teikimas kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos savivaldybėse. Siekiama sudaryti sąlygas didesniam neįgaliųjų skaičiui gauti profesinės rehabilitacijos paslaugas.

Plėtojamas socialinis darbas su globojamo (rūpinamo) vaiko tėvais, siekiant sudaryti sąlygas vaikui grįžti į šeimą, didinamas socialinių darbuotojų, dirbančių su šeimomis, skaičius savivaldybėse. Siekiama gerinti atliekamo darbo kokybę, kad socialinis darbuotojas galėtų dirbti su mažiau šeimų, įsigilinti į kiekvienos šeimos situaciją ir rasti geriausius tai šeimai pritaikytus darbo metodus. Tuo tikslu 2017 m. padidintas finansavimas socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai ir sumažintas šeimų, su kuriomis turėtų dirbti socialinis darbuotojas savivaldybėse, skaičius nuo 17 iki 10.

Planuojami pakeitimai siekiant sudaryti galimybę gauti būstą pažeidžiamoms gyventojų grupėms, išskirtines sąlygas sudaryti neįgaliesiems ir pagyvenusiems asmenims, pritaikyti viešąsias erdves ir būstą neįgaliesiems. Bus plečiamas socialinio būsto fondas – nuomojamas rinkoje esantis būstas, diegiamos paskatos nuomotojams, o visiems asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į paramą būstui išsinuomoti, sudaryti sąlygas gauti būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją.

3.2. Mokesčių ir jų administravimo pakeitimai

2016 m. priimti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimai, kuriais buvo padidintas pagrindinis ir papildomas neapmokestinamasis pajamų dydis – maksimalus pajamų į rankas padidėjimas, atsižvelgiant į atlyginimo dydį, šeiminei padėti bei auginamų vaikų skaičių, sieks 37 Eur per mėnesį. Taip pat priimti Akcizų įstatymo pakeitimai, kuriais nuo 2017 m. kovo 1 d. akcizų tarifai padidinti visų rūšių alkoholiniams gėrimams ir etilo alkoholiui: alui – apie 112 proc., vynui, kitiems

fermentuotiems gėrimams ir tarpiniams produktams – apie 92–111 proc., etilo alkoholiui – apie 23 proc.

Siekiant užtikrinti akcizų tarifo už cigaretes atitiktį ES teisės aktų nustatytam minimaliam apmokestinimo akcizais lygiui (90 Eur/1 000 cigarečių), nuo 2017 m. kovo 1 d. padidinti akcizai cigaretėms, o siekiant išvengti pakeičiamumo efekto – cigarams ir cigarilėms.

Pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) patvirtintą pasaulinį standartą ir naujausias ES iniciatyvas 2016 m. baigta kurti teisinė mokesstinės informacijos automatiniam mainams priemonė. Įvertinus potencialių bendradarbiavimo partnerių teisės aktus ir asmens duomenų saugos priemones, visiškai pasirengta vykdyti faktinius mainus su daugiau nei 40 valstybių.

Atsižvelgiant į esamą situaciją ir Vyriausybės programos kryptis, 2017 m. numatoma tobulinti ekonomikos augimui palankią mokesčių sistemą, mokesčių rinkimo sistemą ir skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą.

Įgyvendinant planuojamus mokesčių sistemos pokyčius ir siekiant pirmiau minėtų tikslų, bus koncentruojamasi į du esminius darbus:

1. Tobulinti mokesčių struktūrą ir gerinti mokesčių sistemą. Vykdam šiuos darbus numatoma:

- įvertinti galimybes sumažinti mokesstinę naštą mažai uždirbantiems asmenims, t. y. konsoliduoti darbdavio ir darbuotojo socialinio draudimo įmokas ir perkelti jas darbuotojui – bazinę pensiją užtikrinančią socialinio draudimo įmokos dalį sujungti su gyventojų pajamų mokesčiu, o likusią draudimo paskirties socialinio ir sveikatos draudimo įmokų dalį toliau mokėti atitinkamai į socialinio ar sveikatos draudimo fondus. Atlikus tokius pakeitimus atsirastų galimybių didinant neapmokestinamąjį pajamų dydį dar labiau mažinti mokestinę naštą mažiausias pajamas gaunantiems asmenims ir kitoms socialiai pažeidžiamiausioms asmenų grupėms (vaikus auginantiems asmenims ir asmenims su negalia);

- įvertinus įtaką viešiesiems finansams, šalies ekonomikai ir akcizų surinkimui, mokesčių naštą perkelti kitiems subjektams, kurių apmokestinimas mažiau kenktų ekonomikos augimui, t. y. keisti akcizų tarifus ir akcizų taikymą, kartu atsisakyti nepasiekusių tikslų, neefektyvių ir socialiai neteisingų mokesčių lengvatų;

- mokesstinėmis priemonėmis labiau prisidėti prie produktyvių investicijų augimo, pašalinti alternatyvaus kapitalo rinkos plėtros trukdžius mokesčių srityje ir taip gerinti pradedančio ir augančio verslo galimybes gauti finansavimą, o kartu plėsti investicijoms į technologinį atsinaujinimą taikomas lengvatas.

2. Skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą ir tobulinti mokesčių rinkimo sistemą. Vykdam šiuos darbus numatoma:

- daugiau dėmesio skirti mokesčių mokėtojų švietimui (bus įgyvendinama kompleksinė mokesčių mokėtojų švietimo strategija) ir mokestinių procedūrų supaprastinimui (2017 m. bus pradėtos teikti PVM ir avansinio pelno mokesčio preliminarių deklaracijų formavimo ir duomenų tikrinimo paslaugos);

- sukurti automatizuotas priemones, skirtas efektyviai iš užsienio bei nacionalinių šaltinių gaunamai apmokestinimui svarbiai informacijai (įgyvendinant EBPO automatinių mokestinės informacijos mainų iniciatyvas ir panaudojant automatinių informacijos mainų būdu gautą informaciją) ir kas mėnesį iš mokesčių mokėtojų elektroniniu būdu gaunamų PVM sąskaitų faktūrų ir važtaraščių detalizuotiems duomenims, kurie pradėti gauti nuo 2016 m. spalio mėn., panaudoti.

3.3. Našumo augimo skatinimas

Lietuvos darbo našumo augimas 2000–2015 m. buvo vienas aukščiausių tarp ES valstybių. 2015 m. nominalaus našumo per darbo valandą rodiklis siekė 64,1 proc. visų ES valstybių vidurkio, tačiau našumo augimo tempas sulėtėjo. Šalies ekonomika turi galimybių padidinti našumą daugiau investuodama į inovacijas, mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, pritraukdama tiesioginių užsienio investicijų ir skatindama eksportą.

3.3.1. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas

2017 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Mokslo ir studijų įstatymas, kuriame įtvirtintos nuostatos dėl mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) politikos koordinavimo: numatyta plėsti Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų komisijos vaidmenį; taip pat įtvirtinta, kad Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (toliau – MOSTA) teikia rekomendacijas Seimui ir Vyriausybei dėl mokslo, studijų ir inovacijų politikos tobulinimo, siekdamas didinti mokslo, studijų ir inovacijų efektyvumą ir skatinti inovatyvios ekonomikos augimą.

Siekdama MTEPI sistemos efektyvumo, 2016 m. EBPO pristatė Lietuvos inovacijų politikos peržiūros ataskaitą. Atsižvelgiant į ataskaitoje pateiktas rekomendacijas parengtas Lietuvos inovacijų politikos peržiūros rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų plano projektas kuriam 2016 m. spalio 7 d. pritarta. Siekiant užtikrinti darnų pilietiškos ir kūrybingos visuomenės vystymąsi, visoje švietimo sistemos grandinėje nuo ikimokyklinio ugdymo iki mokymosi visą gyvenimą planuojama įgyvendinti kompleksiskam asmenybės bendrųjų ir specialiųjų gebėjimų ugdymui reikalingas priemones. Aukštojo mokslo ir profesinio rengimo sistemas planuojama orientuoti į tarptautinį mokslinės ir technologinės kompetencijos lygį ir aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimą atsižvelgiant į valstybės, visuomenės ir verslo poreikius. Daug dėmesio kreipiama į emigracijos mažinimą. Numatomos inovacijų sistemos optimizavimo priemonės: siekiama efektyvesnio inovacijų politikos koordinavimo,

įgyvendinančiųjų institucijų veiklos jas konsoliduojant ir rengiant vieną strateginį MTEPI sistemos dokumentą .

Vyriausybės programos įgyvendinimo plane numatyti esminiai veiksmai, turėsiantys įtakos inovacijų politikos formavimui ir įgyvendinimui:

1. naujos sudėties MTEPI strateginės tarybos atnaujinimas (į ją pagal sumaniosios specializacijos kryptis įtraukiami ministrai ir socialiniai partneriai, numatoma šiai tarybai tvirtinti integrali MTEPI politika ir priskiriama atsakomybė už studijų, mokslo, technologijų ir inovacijų politikos koordinavimą ir strateginį valdymą);

2. MTEPI sistemos institucinės sąrangos pertvarka (nustatomos dalyvių funkcijos, pareigos ir paslaugos);

3. strateginio lygmens tarpinstitucinių mokslinių tyrimų ir inovacijų programų peržiūra ir vienos mokslinių tyrimų ir inovacijų srities plėtros programos bei jos įgyvendinimo plano parengimas.

Be jau minėtų Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonių, taip pat MTEPI skatinimo sityje numatoma:

- efektyvinti mokslo ir technologijų parkų ir atviros prieigos centrų veiklą, jiems nustatomus veiklos rezultatus susiejus su finansavimu;

- užtikrinti MTEPI infrastruktūros prieinamumą – diegti virtualią inovacijų informacinę platformą;

- sukurti nuolatinę inovacinių čekių programą, skatinančią įmones aktyviau vykdyti inovacinę veiklą bei naudotis mokslo ir verslo bendradarbiavimo teikiamomis galimybėmis;

- sukurti kompleksinę visų MTEPI srities veiklos rūšių vertinimo sistemą, kurios metodiką, rodiklius ir rezultatus būtų galima taikyti rengiant ir įgyvendinant MTEPI srities programas ir projektus;

- įgyvendinti iniciatyvą, užtikrinančią verslo MTEPI projektų, gavusių gerą įvertinimą tarptautinių programų konkursuose, dalyvavimą nacionaliniuose MTEPI konkursuose be pakartotinio ekspertų vertinimo;

- sukurti koordinuotą mokslo ir inovacijų diplomatijos sistemą, užtikrinančią, kad Lietuvos diplomatinės atstovybės nuosekliai ir koordinuotai prisidėtų prie tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimo MTEPI srityje;

- parengti mokslo ir studijų institucijų ir verslo įmonių tarptautiškumo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje skatinimo ir stebėsenos tvarkos aprašą (įskaitant tarptautinio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje žemėlapių sukūrimą);

- skirti 50 proc. finansavimo įmonei sumokėti už doktoranto studijas, siekiant didinti tyrėjų įdarbinimą verslo sektoriuje ir skatinti taikomuosius mokslinius tyrimus aktualiomis verslui temomis;

- inicijuoti mokslo ir verslo bendradarbiavimą skatinančių priemonių (kompleksinių bendrų mokslo ir verslo projektų, technologinės plėtros projektų, skirtų mokslo ir studijų institucijų bei mažų ir vidutinių įmonių bendradarbiavimui) įgyvendinimą.

Siekiant paskatinti perkančiąsias organizacijas atlikti ikiprekybinius pirkimus, 2016 m. parengtas priemonės „Ikiprekybiniai pirkimai LT“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, konsultuotasi su perkančiosiomis organizacijomis dėl konkrečių projektų pagal priemonę vykdymo. Rengiantis įgyvendinti priemonę identifikuota apie 80 galimų ikiprekybinių pirkimų. Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra kovo 7 d. yra gavusi vertinti 60 ikiprekybinių pirkimų objektų aprašymų, iš jų 58 įvertinti ir 17 patvirtinti kaip atitinkantys ikiprekybinių pirkimų požymius, kitiems siūlyta patikslinti objektų aprašymus. Artimiausiu metu numatoma skelbti kvietimą teikti projektinius pasiūlymus dėl valstybės projektų sąrašo pagal priemonę sudarymo (numatoma, kad gali dalyvauti 22 perkančiosios organizacijos).

Pažymėtina, kad, 2017 m. priėmus naujos redakcijos Viešųjų pirkimų įstatymą, perkančiosioms organizacijoms bus sudarytos didesnės galimybės atlikti inovatyvius viešuosius pirkimus: numatyta nauja inovatyviųjų viešųjų pirkimų rūšis – inovacijų partnerystė.

3.3.2. *Investicijų ir eksporto skatinimas*

2016 m. Lietuvoje buvo įgyvendinti 36 užsienio investicijų pritraukimo projektai. Per artimiausius 3 metus yra planuojama sukurti daugiau nei 3716 darbo vietų, planuojamų investicijų dydis – 126 mln. Eur.

2017 m. įgyvendinami ir planuojami svarbiausi investicijų pritraukimo ir investicijų aplinkos gerinimo darbai:

1. Vykdyti talentų pritraukimo į Lietuvą politiką, kuriant paskatų sistemą.
2. Gerinti laisvųjų ekonominių zonų (toliau – LEZ) reguliavimą. Bus efektyvinamos žemėtvarkos procedūros LEZ, siekiant sudaryti sąlygas LEZ operatoriams paprastai ir greitai į LEZ įtraukti naujas ir pašalinti nekonkurencingas teritorijas; kuriamos palankesnės įmonių veiklos reguliavimo LEZ teritorijose nuostatos ir greitinamos teritorijų planavimo LEZ teritorijose procedūros.
3. Papildomai aktyvinti investicijų pritraukimo veiklą siekiant sukurti specialias finansines ir mokestines paskatas, skirtas stambioms gamybinėms investicijoms pritraukti.

Siekiant tobulinti valstybės kapitalo investicijų planavimo, lėšų naudojimo ir kontrolės sistemą 2017 m. bus vykdomi valstybės investicijų planavimo ir koordinavimo sistemos pertvarkos darbai – atlikti valstybės kapitalo investicijų planavimo procesus reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai, kuriuos numatoma taikyti rengiant Valstybės investicijų 2018–2020 m. programą. Teisės aktų pakeitimais bus nustatyta, kokius kriterijus atitinkančios valstybės kapitalo investicijos turi būti įtraukiamos į Valstybės investicijų programą, taip pat nustatyti reikalavimai valstybės kapitalo

investicijų projektams pagrįsti taikyti sąnaudų ir naudos analizės būdą, valstybės kapitalo investicijų projektams vertinti taikyti balais paremtą atrankos sistemą, nustatyti valstybės kapitalo investicijų projektų atrankos komisijų priimtų sprendimų viešinimo tvarką, numatyti valstybės kapitalo investicijų projektus stebėti 5 metus po jų įgyvendinimo; įtrauktos kitos nuostatos, užtikrinančios skaidresnį ir efektyvesnį valstybės kapitalo investicijų valdymą.

Eksporto rezultatai nebe pirmus metus rodo, kad ir esant nepalankioms sąlygoms Lietuvos įmonės sugeba prisitaikyti ir didinti produkcijos eksportą. 2016 m. prekių eksporto vertė (be mineralinių produktų, kurių vertei neigiamą įtaką darė kritusios naftos kainos) išaugo 1,8 proc., o lietuviškos kilmės prekių (be mineralinių produktų) – 2,7 proc.

Siekiant padėti verslui įveikti iššūkius 2016 m. buvo peržiūrėtos ir pagal svarbą suskirstytos eksporto rinkos. Išskirta 14 Lietuvos tikslinių eksporto rinkų. Taip pat patvirtintos priemonės, padėsiančios palengvinti Lietuvos verslo plėtrą tikslinėse eksporto rinkose ir užtikrinti efektyvų išteklių naudojimą bei stabilų trumpojo ir ilgojo laikotarpio eksporto plėtrą. Numatyta aktyviau įtraukti diplomatinės tarnybas, koordinuoti vizitus, iniciatyvas ir finansuoti įvairius verslui naudingus projektus iš ES investicijų. Ilgojo laikotarpio tikslinės priemonės skirtos Lietuvos ir verslo sektorių įvaizdžiui užsienyje stiprinti, šalies ekonominio atstovavimo sistemai tobulinti, eksporto specialistų kompetencijoms stiprinti, vieno langelio Lietuvos eksportuotojams sistemai įdiegti.

2017 m. skatinant eksportą, numatoma:

1. sukurti eksporto kreditų priemonę ir teikti eksporto kreditų garantijas, faktoringo garantijų priemonę ir portfelines faktoringo garantijas. Turimos priemonės turėtų būti koreguojamos atsižvelgiant į sritis, kur pasaulinėje vertės grandinių sistemoje Lietuvos ekonomika sukuria didžiausią BVP (Lietuvos sektorių integracija į vertės grandines);
2. organizuoti naujas prekių ženklų ir eksporto kompetencijų vystymo mokymo programas, reikalingas eksporto srityje dirbančių žmoniškųjų išteklių kompetencijoms ugdyti didžiuosiuose miestuose ir regionuose;
3. sukurti bendradarbiavimo su Lietuvos diasporos tinklu sistemą, siekiant pristatyti Lietuvą tikslinėse eksporto rinkose.

4. STRATEGIJOS „EUROPA 2020“ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

4.1. Užimtumas, skurdas ir socialinė atskirtis

4.1.1. Užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus asmenų grupėje

1 lentelė. Užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus asmenų grupėje

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2016 m. padėtis Lietuvoje
75 proc. užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus grupėje	72,8 proc. užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus grupėje	75,2 proc. užimtumo lygis 20–64 metų amžiaus grupėje

20–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis 2016 m. Lietuvoje sudarė 75,2 proc., ir, palyginti su 2015 m., padidėjo 1,9 proc. punkto.

Nedarbo lygis Lietuvoje 2016 m. sudarė 7,9 proc. ir buvo 1,2 proc. punkto mažesnis nei 2015 m.. Per 2016 m. vyrų nedarbo lygis sumažėjo 1 proc. punkto ir sudarė 9,1 proc., o moterų nedarbo lygis sumažėjo 1,5 proc. punkto ir sudarė 6,7 proc. Ilgalaikio nedarbo lygis 2016 m. sumažėjo 0,9 proc. punkto – iki 3 proc.

2017 m. įgyvendinamos 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos veiklos, kuriomis siekiama teikti finansines paskatas darbo vietas kuriantiems užsienio investuotojams gamybos ir paslaugų sektoriuose ir finansinę paramą investicijoms į inovatyvų verslą. Veiksmų programoje užimtumo skatinimui skirtoms veikloms 2017 m. planuojama skirti apie 65 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų ir 7,7 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų.

Siekiant didinti darbo jėgos kvalifikacijos atitiktį darbo rinkos poreikiams ir taip padidinti išlikimo darbo rinkoje galimybes, 2017 m. planuojama pradėti įgyvendinti Veiksmų programos priemonę „Praktinių įgūdžių įgijimo rėmimas ir skatinimas“, skirtą profesinio mokymo įstaigų mokinių praktiniam mokymui darbo vietoje, taip pat formaliojo švietimo programose besimokančių asmenų praktiniam mokymui sektoriniame praktinio mokymo centre ir remti iniciatyvas didinti profesinio mokymo patrauklumą.

2017 m. įgyvendinama Veiksmų programos priemonė, skirta gyventojų verslumui ugdyti ir verslo kūrimo ir plėtros iniciatyvoms kaimiškose ir didelio nedarbo teritorijose remti.

2017 m. taikomos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, siekiant remti bedarbių integraciją į darbo rinką. Prioritetas skiriamas neturintiems kvalifikacijos ir ilgalaikiams bedarbiams, siekiant suteikti paklausią darbo rinkoje kvalifikaciją ir ugdyti darbdavių reikalavimus atitinkančias kompetencijas.

Siekiant užtikrinti greitą ir tvarų jaunimo perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką, mažinti jaunimo nedarbą, 2017 m. tęsiamas Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimas ir kitos jaunimo užimtumą skatinančios programos.

4.1.2. Skurdo riziką ar socialinę atskirtį patiriantys gyventojai

2 lentelė. Skurdo riziką ar socialinę atskirtį patiriantys gyventojai

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2016 m. padėtis Lietuvoje
Bent 20 mln. sumažinti skurdžiai gyvenančių ir socialiai atskirtų žmonių arba žmonių, kuriems tai gresia, skaičių	Ne mažiau kaip 170 tūkst. sumažinti gyventojų, patiriančių skurdo riziką ar socialinę atskirtį, skaičių, kad 2020 m. jis neviršytų 814 tūkst.	857 tūkst. gyventojų, patiriančių skurdo riziką ar socialinę atskirtį (2015 m. duomenys)

2015 m. duomenimis, gerėjantys ekonominiai ir užimtumo rodikliai nepadėjo sumažinti skurdo šalyje. Skurdo riziką ar socialinę atskirtį patiriančių žmonių lygis 2015 m. siekė 29,3 proc.

(2014 m. – 27,3 proc.). Lietuvos statistikos departamento atlikto pajamų ir gyvenimo sąlygų statistinio tyrimo duomenimis, skurdo rizikos lygis 2015 m. Lietuvoje siekė 22,2 proc. 2015 m. apie 640 tūkst. Lietuvos gyventojų gyveno žemiau skurdo rizikos ribos, kuri 2015 m. padidėjo 7,5 proc. (nuo 241 iki 259 Eur), palyginti su 2014 m.

Netolygus pajamų augimas tam tikruose sektoriuose, spartus darbo užmokesčio augimas, skirtingas kokybiško užimtumo ir nedarbo lygis didino skurdo rizikos lygio skirtumą tarp miesto ir kaimo. Disponuojamąsias pajamas, mažesnes už skurdo rizikos ribą, mieste gavo 18,1 proc. gyventojų (penkiuose didžiuosiuose miestuose – 13,7 proc., kituose miestuose – 25,1 proc.), kaime – 30,6 proc. Du trečdaliai darbo neturinčių asmenų patiria skurdo riziką. 2016 m. maksimalus socialinės pašalpos dydis sudarė 39 proc. skurdo rizikos ribos dydžio (2015 m. – 42 proc.).

Veiksmų programoje socialinės įtraukties didinimui ir kovai su skurdu skirtoms veikloms 2017 m. numatoma skirti apie 80 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų ir 5,1 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų.

Siekiant didinti socialinių paslaugų prieinamumą, 2017 m. toliau bus plėtojama stacionarių ir nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūra, namie teikiama integrali pagalba (slauga ir socialinė globa).

Teikiant paramą labiausiai skurstantiems asmenims, 2017–2018 m. laikotarpiu planuojamas įgyvendinti 32,83 mln. Eur vertės projektas, finansuojamas Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo lėšomis. Planuojama suteikti pagalbą maisto produktais apie 280 tūkst. labiausiai skurstančių asmenų.

Siekiant sukurti kompleksiškai teikiamų paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam vaikui, neįgaliajam ar jo šeimai (globėjams, rūpintojams) gauti individualias pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje, įgyvendinamas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 m. veiksmų planas.

4.2. Inovacijos bei moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

3 lentelė. Investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą (toliau lentelėje – MTEP).

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2016 m. padėtis Lietuvoje
Investicijos į MTEP padidėtų iki 3 proc. BVP	Investicijos į MTEP padidėtų iki 1,9 proc. BVP	Investicijos į MTEP sudarė 1,04 proc. BVP 2015 m. duomenys)

Lietuvoje išlaidos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai (toliau – MTEP) per pastarąjį dešimtmetį yra išaugusios 2 kartus: nuo 190,5 mln. Eur 2006 m. iki beveik 387 mln. Eur 2015 m. ir sudaro 1,04 proc. BVP. MTEP išlaidos 2015 m., palyginti su 2014 m., padidėjo 3 proc. ir pasiekė 1,04 proc. BVP, tačiau verslo sektoriuje MTEP išlaidos 2015 m. sumažėjo 9 proc.

Nepaisant to, kad 2015 m. verslo išlaidos MTEP sumažėjo ir sudarė 0,28 proc. BVP (2014 m. – 0,32 proc. BVP), nuo 2005 m. jos padidėjo 3 kartus – nuo 32 mln. Eur (0,15 proc. BVP) iki 104 mln. Eur.

Veiksmų programoje MTEPI skatinti skirtoms veikloms 2017 m. numatyta skirti apie 76 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų.

Ūkio ministerijos administruojamos Veiksmų programos priemonės orientuojamos į inovaciniams gaminiams, paslaugoms ar procesams kurti reikalingus taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinės plėtros veiklas, klasterizaciją, inovacijų populiarinimą ir sklaidą, įmonių tarptautiškumo didinimą, tiesioginių užsienio investicijų pritraukimą, inovacijų paklausos didinimą. Siekiama, kad parama apimtų visą inovacijų ciklą ir taptų paskata užtikrinti sklandų jo funkcionavimą. Dėmesys skiriamas kiekvienam iš ciklo etapų – nuo naujo produkto idėjos susiformavimo iki jo įdiegimo į rinką. Šiuo tikslu įgyvendinamos Veiksmų programos priemonės „Inogeb LT“, „Inovaciniai čekiai“, „InoConnect“, „Inopatentas“, „Intelektas. Bendri mokslo-verslo projektai“, „Inoklaster LT“, „Verslo klasteris LT“, „DPT pramonei LT+“, „Eco-inovacijos LT+“.

Švietimo ir mokslo ministerijos administruojamos Veiksmų programos priemonės orientuojamos į veiksmingos žinių ir technologijų kūrimo, tobulinimo ir perdavimo ekosistemos kūrimą ir palaikymą mokslo ir studijų institucijose ir kituose MTEP veiklą vykdančiuose viešojo sektoriaus subjektuose:

1. Žmogiškojo kapitalo MTEP gebėjimus stiprinti 2017 m. planuojama įgyvendinant Veiksmų programos priemones „Mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimų stiprinimas“, „Mokslininkų ir tyrėjų kvalifikacijos kėlimas žinioms imliose įmonėse“, „Mokslininkų, kitų tyrėjų studentų mokslinės kompetencijos ugdymas per praktinę mokslinę veiklą“. MTEP intelektinis potencialas taip pat stiprinamas valstybės biudžeto lėšomis didinant tyrėjų atlyginimus.

2. MTEP ir studijų infrastruktūra 2017 m. toliau kuriama ir atnaujinama įgyvendinant Veiksmų programos priemones „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūros plėtra ir integracija į Europines infrastruktūras“, „Kompetencijos centrų plėtra“ ir „Studijų aplinkos ir infrastruktūros koncentravimas, tobulinimas ir informacinių sistemų plėtra“.

3. Į MTEP veiklas 2017 m. (vykdomas bendradarbiaujant su verslo atstovais) investuojama, taip pat žinių ir technologijų perdavimo sistema mokslo ir studijų institucijose kuriama įgyvendinant Veiksmų programos priemones „MTEP rezultatų komercinimo ir tarptautiškumo skatinimas“, „Bendri mokslo–verslo projektai“, „Tiksliniai moksliniai tyrimai sumanios specializacijos srityje“ ir „Kompetencijos centrų ir inovacijų ir technologijų perdavimo centrų veiklos skatinimas“.

Užtikrinant efektyviam mokslo ir studijų sistemos funkcionavimui būtiną kokybišką stebėseną ir ja paremtą analizę, vertinimą ir prognozavimą, įgyvendinant Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos)

krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo programą, dėmesys bus skiriamas MTEP ir inovacijų prioritetų įgyvendinimo nuolatinei analizei ir poveikio vertinimui bei surinktų duomenų naudojimui priimant sprendimus dėl tolesnio strategijos įgyvendinimo, MTEP ir inovacijų prioritetų peržiūros, studijų, MTEP ir inovacijų politikos priemonių keitimo. 2018 m. planuojamas tarpinis sumaniosios specializacijos proceso vertinimas.

4.3. Švietimas

4.3.1. Ankstyvojo jaunų žmonių pasitraukimo iš švietimo sistemos mažinimas

4 lentelė. Ankstyvojo jaunų žmonių pasitraukimo iš švietimo sistemos mažinimas

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2016 m. padėtis Lietuvoje
Užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis būtų ne didesnė nei 10 proc.	Užtikrinti, kad mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis būtų ne didesnė nei 9 proc.	Mokyklos nebaigiančių moksleivių dalis sudaro 5 proc. (2015 m. duomenys išankstiniai)

Veiksmų programoje veikloms, kuriomis siekama padidinti bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų tinklo veiklos efektyvumą, mažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių ir kurios skirtos mokyklos nebaigimo prevencijai, 2017 m. numatyta skirti 4,7 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų ir 619 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų.

Tęsiant vaikų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimą, iki 2020 m. bus įgyvendinama Veiksmų programos priemonė „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo prieinamumo didinimas“. Bus modernizuota 20 ikimokyklinio ugdymo mokyklų, vykdančių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas (atnaujintos įstaigų vidaus ugdymo erdvės, sukurta 2000 naujų ugdymo vietų ir kt.); įdiegti nauji inovatyvūs ikimokyklinio ugdymo organizavimo modeliai.

2017 m. kuriamas ir diegiamas taiklesnis ugdymo turinys ir naujos mokymo organizavimo formos. Bus kuriami ir bandomi taikyti ugdymo organizavimo modeliai; įteisintas produktyviojo mokymo statusas; paskelbti mokyklų pažangos konkursai; pagerinta saugi aplinka mokinių prieigai prie skaitmeninių išteklių.

Siekiant padidinti švietimo pagalbos prieinamumą bendrosios paskirties mokyklose, parengtas Įtraukiojo ugdymo koncepcijos autizmo spektro sutrikimų, elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų arba sunkumų turintiems vaikams projektas. 2017 m. projektas bus plečiamas iki bendros įtraukiojo ugdymo koncepcijos, kurios pagrindu bus parengtas įtraukiojo ugdymo koncepcijos įgyvendinimo veiksmų planas.

2016 m. birželio 29 d. priimti Švietimo įstatymo pakeitimai, išplečiantys kompleksiskai teikiamą švietimo pagalbą, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas vaikams iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) ir jų tėvams. Numatyta, kad

kiekvienoje savivaldybėje šių priemonių koordinavimą įgyvendins tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius, kuris sutelks visus savivaldybės administracijos padalinius ir institucijas spręsti konkrečių vaikų gerovės užtikrinimo klausimus.

2017 m. toliau įgyvendinamos patyčių, žalingų polinkių ir kitos prevencijos ir pagalbos mokiniams programos. Siekiama padidinti prevencinių programų įvairovę, smurto ir patyčių prevencijos programose dalyvaujančių mokyklų aprėptį.

2017 m. tęsiamos profesinio veiklinimo paslaugos. Siekiama ugdyti mokinių motyvaciją, priimti informacija ir patirtimi grįstus sprendimus dėl tolesnio mokymosi ir karjeros planavimo, taip mažinant ankstyvo pasitraukimo iš švietimo sistemos riziką.

4.3.2. *Aukštąjį arba jam prilygintą išsilavinimą turinčių asmenų dalies išlaikymas*

5 lentelė. Aukštąjį arba jam prilygintą išsilavinimą turinčių asmenų dalies išlaikymas

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2016 m. padėtis Lietuvoje
Užtikrinti, kad ne mažiau kaip 40 proc. 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą	Užtikrinti, kad ne mažiau kaip 48,7 proc. 30–34 metų asmenų turėtų aukštąjį išsilavinimą	Aukštąjį išsilavinimą turi 58,3 proc. 30–34 metų asmenų

Aukštąjį išsilavinimą įgijusių 30–34 metų asmenų dalis Lietuvoje didėja kasmet. Išankstiniais 2016 m. duomenimis, tai sudaro 58,3 proc. – Lietuvos 2016 m. (kaip ir 2014 m. bei 2015 m.) buvo daugiausia aukštąjį išsilavinimą turinčių 30–34 metų asmenų valstybė Europoje. Visgi Lietuvoje dideli šio rodiklio skirtumai tarp vyrų ir moterų – net 20,3 proc. punktų daugiau moterų turi aukštąjį išsilavinimą nei vyrų.

Veiksmų programoje veikloms, skirtoms aukštojo ir lygiaverčio jam mokslo kokybės, veiksmingumo ir prieinamumo, siekiant geresnės studentų įtraukties ir geresnio mokymosi pažangumo, 2017 m. numatyta skirti 28,4 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų.

Siekiant spręsti aukštojo mokslo kokybės problemas, 2017 m. numatyta, konsultuojantis su socialiniais ekonominiais partneriais, parengti Mokslo ir studijų institucijų tinklo optimizavimo planą – pertvarkyti aukštųjų mokyklų tinklą, jo finansavimą, kokybės užtikrinimo sistemas. Į šiuos darbus Vyriausybė pakvietė įsitraukti ministerijas, savivaldybių merus, regionų plėtros tarybas, aukštųjų mokyklų tarybas, asocijuotas verslo struktūras. Poreikį optimizuoti aukštųjų mokyklų tinklą skatina demografiniai iššūkiai, būtinybė stiprinti studijų kokybę ir mokslo konkurencingumą, sutelkti išskaidytus akademinis, finansinius ir infrastruktūros išteklius, apsisprendus, kaip ir kurias institucijas, mokslo ir studijų sritis sustiprinti, kad naudojant turimus išteklius būtų pasiekti geriausi rezultatai tarptautinėje erdvėje.

Pasiūlymai bus rengiami kompleksiskai vertinant visų švietimo įstaigų (universitetų, kolegijų, profesinio mokymo įstaigų) ir mokslo institutų potencialą ir atsižvelgiant į miesto, regiono ir susijusių sektorių specifiką, remiantis įrodymais (demografiniais, finansiniais, geografiniais,

strateginiais, kokybiniais ir kt. argumentais, užsienio ekspertų rekomendacijomis) ir vertinant visas galimas tinklo optimizavimo alternatyvas.

2017 m. kovo 6 d. Vyriausybė sudarė ekspertų darbo grupę, kuri turi įvertinti aukštųjų mokyklų tinklo potencialą demografiniu, finansiniu požiūriu, mokslinio potencialo, poreikio ir valdymo efektyvumo aspektais ir iki 2017 m. balandžio 28 d. parengti ir pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl jo optimizavimo.

Siekiant mažinti socialinę atskirtį aukštojo mokslo srityje, Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkantiems studentams 2016 m. paskirta 7300 socialinių stipendijų. Iš viso 2016 m. išmokėta socialinių stipendijų už 4 989,1 tūkst. Eur. Įvertinus valstybės biudžeto finansines galimybes, 2017 m. ketinama didinti socialinės stipendijos dydį.

2016 m. birželio mėn. Valstybinis studijų fondas su viešąja įstaiga Europos socialinio fondo agentūra pasirašė sutartį dėl 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamo projekto „Studijų prieinamumo didinimas“ vykdymo (išsami informacija apie projektą adresu: www.studijuoktobulek.lt). Projektui įgyvendinti numatyta skirti iki 7,24 mln. Eur Europos socialinio fondo lėšų. Projektą „Studijų prieinamumo didinimas“ Valstybinis studijų fondas vykdys iki 2021 m. Įgyvendinant šį projektą negalią turintiems studentams kas mėnesį bus mokamos tikslinės 152 Eur išmokos, įsigyjama turto projekto partnerių – aukštųjų mokyklų – informacinei ir fizinei aplinkai gerinti, rengiami mokymai jų darbuotojams.

Siekiant, kad finansinės kliūtys neribotų studijų prieinamumo pagal gebėjimus, 2016 m. nuo 3 bazinių socialinių išmokų iki 3,25 BSI (nuo 114 Eur iki 123,5 Eur) buvo padidintas socialinės stipendijos dydis. Nuo 2016 m. rugsėjo mėn. studentams skatinti skiriamos lėšos padidintos 24 proc. Studentams skatinti skiriama suma didėja 22,8 Eur (nuo 95 iki 117,8 Eur) metams. Lėšos studentams skatinti didinamos įgyvendinant Vyriausybės ir Lietuvos studentų sąjungos susitarimą iki 2018 metais studentams skatinti skiriamas valstybės lėšas palaipsniui didinti iki 50 proc.

Gavę „Erasmus+“, „Nordplus“ studentų stipendijas, preliminariais duomenimis, 2015–2016 m. į užsienį studijuoti išvyko 2 405 studentai, taip pat finansuota 1 855 studentų praktika užsienyje, mokymosi įstaigų personalo dėstymo ir mokymosi vizitai (iš viso išvyko 1 851 asmuo). 2016–2017 m. planuojama, kad išvyks tiek pat studentų ir mokymosi įstaigų personalo.

4.4. Energetika ir klimato kaita

4.4.1. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didinimas

6 lentelė. Atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su bendruoju galutiniu suvartojamos energijos kiekiu

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2015 m. padėtis Lietuvoje
Atsinaujinančių energijos išteklių dalį 2020 m. padidinti iki 20 proc. bendrai	Atsinaujinančių energijos išteklių dalį 2020 m. padidinti iki 23 proc. bendrai	Atsinaujinančių energijos išteklių dalis sudarė 25,86 proc. bendrai

suvartojamos energijos	suvartojamos energijos	suvartojamos energijos
------------------------	------------------------	------------------------

Siekiant mažinti priklausomybę nuo importuoto kuro, 2016 m. buvo vykdoma darni atsinaujinančių energijos išteklių plėtra. Užsibrėžti strateginiai tikslai atsinaujinančių energijos išteklių srityje leido sparčiai plėtoti vietinės energijos gamybos pajėgumus ir atsinaujinančių išteklių energetiką Lietuvoje.

Veiksmų programoje veikloms, skirtoms energijos efektyvumui ir atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui skatinti, 2017 m. numatoma skirti apie 129 mln. Eur ES struktūrinių fondų lėšų.

2016 m. liepos 5 d. Seime užregistruotas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo kuriuo papildomai padidinamas elektros energiją gaminančių vartotojų skaičius ir numatoma galimybė tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, įsirengusiems saulės šviesos energijos elektrines, vykdyti vadinamąją dvipusę elektros energijos apskaitą (fiziniai asmenys <10kW, juridiniai asmenys <50 kW), t. y. pagamintą elektros energiją vartoti savo reikmėms, o nesuvargotą – tiekti į elektros tinklus ir prireikus iš tinklų ją atgauti. Numatoma, kad šie pakeitimai leis paskatinti saulės elektrinių plėtrą ir padidins vietinę elektros energijos gamybą, nedidinant elektros energijos kainos visiems vartotojams.

2016 m. gegužės 30 d. Seime užregistruotas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo projektas, kurio svarbiausias tikslas yra nustatyti, kad konkursas išduoti leidimą naudoti Lietuvos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos išskirtinės ekonominės zonos dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai būtų organizuojamas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlikus tyrimus ir kitus veiksmus, būtinus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių galimybėms įvertinti. Šie pakeitimai sudarytų sąlygas vėjo elektrinių plėtrai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje.

4.4.2. Galutinės energijos vartojimo efektyvumo didinimas

7 lentelė. Galutinės energijos vartojimo efektyvumo didinimas

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2015 m. padėtis Lietuvoje
Iki 2020 m. suvartoti 20 proc. mažiau galutinės energijos, negu suvartota 2009 m.	Iki 2020 m. suvartoti 17 procentų mažiau galutinės energijos, negu suvartota 2009 m.	Suvargota 8,25 proc. mažiau galutinės energijos, palyginti su 2010 m. (be transporto sektoriaus)

2016 m. lapkričio 3 d. Seime buvo priimti: Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas, Energetikos įstatymo pakeitimai, Elektros energetikos įstatymo pakeitimai, Šilumos ūkio įstatymo pakeitimai, Gamtinių dujų įstatymo pakeitimai, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimai. Patvirtintas Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas ir susijusių įstatymų pakeitimai nustato įpareigojimus pramonės ir energetikos įmonėms, stiprina vartotojų informuotumą apie efektyvų energijos vartojimą ir keis jų elgseną, skatins su energijos vartojimo efektyvumu susijusių priemonių

viešinimą ir diegimą. Taip pat patvirtinti 9 įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai, susiję su informacijos teikimu galutiniams vartotojams ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimu ir priežiūra.

Pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą, 2016 m. modernizuoti 784 daugiabučiai namai. Palyginti su 2015 m., tai 2,2 proc. daugiau. Gyventojų iniciatyva įgyvendinta 1280 atskirų šilumos energijos sąnaudas daugiabučiuose namuose mažinančių priemonių. Iš viso pagal Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą (nuo 2005 metų) modernizuota 2354 daugiabučiai namai, gyventojų iniciatyva įgyvendintos 12425 atskiros šilumos energiją daugiabučiuose namuose mažinančios priemonės.

Skaičiuojamosios šiluminės energijos sąnaudos daugiabučiuose namuose, pastatytuose pagal iki 1993 m. galiojusius statybos techninius normatyvus, nuo 2005 m. sumažintos apie 720 GWh per metus. Toks sumažėjimas, palyginti su 2005 m. (5000 GWh), sudaro apie 14,4 proc. (numatyta 2020 m. pasiekti ne mažiau kaip 20 proc.).

2017 m. planuojama modernizuoti ne mažiau kaip 500 daugiabučių namų, todėl skaičiuojamosios šilumos energijos sąnaudos turėtų sumažėti dar 100 GWh.

4.4.3. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimas

8 lentelė. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimas

2020 m. ES tikslas	2020 m. nacionalinis tikslas	2015 m. padėtis Lietuvoje
Iki 2020 m. 20 proc. sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu. ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose sumažinti 10 proc., palyginti su 2005 m.	2013–2020 m. ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose kasmet neviršyti Lietuvai nustatytų metinių išmetamųjų ŠESD kiekio kvotų (toliau – t CO ₂ ekv.) ir pasiekti, kad 2020 m. išmetamųjų ŠESD kiekis nepadidėtų daugiau kaip 15 proc., palyginti su 2005 m. lygiu, ir neviršytų 15,46 mln. t CO ₂ ekv.	ES prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose kvota – 13,658 mln. t CO ₂ ekv. 2017 m. Nacionalinės išmetamųjų ŠESD kiekio apskaitos ataskaitos preliminariais duomenimis, faktinis išmetamųjų ŠESD kiekis – 13,235 mln. t CO ₂ ekv.

2016 m., remiantis Klimato kaitos valdymo finansinių priemonių įstatymu, apie 43,3 mln. Eur buvo skirta naujiems energinio efektyvumo didinimo (41,8 mln. Eur), atsinaujinančių energijos išteklių diegimo (1,5 mln. Eur) ir vystomojo bendradarbiavimo, siekiant perduoti Lietuvoje pagamintas atsinaujinančių energijos išteklių technologijas trečiosioms šalims, (0,3 mln. Eur) projektams finansuoti.

2017 m. Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis toliau bus finansuojami projektai, kuriuos įgyvendinus kiekybiškai sumažės ŠESD. Planuojama, kad 2017 m. iš viso bus skiriama 33,34 mln. Eur energinio efektyvumo didinimo ir atsinaujinančių energijos išteklių diegimo projektams.

5. TARPINSTITUCINIS BENDRADARBIAVIMAS

Rengiant ES Tarybos rekomendacijų Lietuvai 2016–2017 metams įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Priemonių planas) ir NRD, buvo toliau tęsiamas glaudus bendradarbiavimas tiek su valstybinėmis institucijomis, tiek su socialiniais partneriais.

Priemonių planas pristatytas Seimo komitetuose: Socialinių reikalų ir darbo, Europos reikalų, Švietimo ir mokslo bei Kultūros. Vadovaujantis Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu, Priemonių planas pateiktas Vyriausybei.

EK paskelbta šalies ataskaita buvo aptarta šiuose Seimo komitetuose: Europos reikalų, Aplinkos apsaugos, Socialinių reikalų ir darbo, Valstybės valdymo ir savivaldybių, Audito, Biudžeto ir finansų, Ekonomikos, Švietimo ir mokslo bei Sveikatos reikalų. Taip pat 2017 m. kovo 1 d. Seime vyko tarptautinė konferencija, kurios tikslas – aptarti svarbiausias Lietuvos ekonomines ir socialines problemas, sprendimo būdus ir jų įgyvendinimo galimybes, atsižvelgiant į ataskaitą „Šalies ataskaita Lietuva 2017 m.“ Konferencijoje dalyvavo EK vicepirmininkas Valdis Dombrovskis, Lietuvos ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, Seimo nariai, ministrai ir socialiniai partneriai.

Numatant Vyriausybės 2017 m. veiklos prioritetus, buvo atsižvelgta į Lietuvai skirtame visapusiškame šalies įvertinime ir Metinės augimo apžvalgos prioritetuose nustatytų priemonių įgyvendinimą.

NRD parengta bendradarbiaujant su tarpinstitucine darbo grupe, sudaryta iš ministerijų, Lietuvos banko ir Lietuvos statistikos departamento atstovų. NRD rengimą koordinavo Ūkio ministras.
